

СВОБОДА СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

PIK LII. Ч. 44. НЬО ЙОРК І ДЖЕРЗІ СІТІ, Вівторок, 7-го березня 1944.

No. 44. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, March 7, 1944.

VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

СЕНАТ РАХУЄТЬСЯ ЗІ СТАНОВИЩЕМ АРМІЇ В СПРАВІ ПАЛЕСТИНИ

ВАШИНГТОН. — Розпочата сенатором Вагнером і Тефтом акція за вітворення Палестини для іміграції жидів і можливе створення в тому краю в майбутності жидівської батьківщини, стрінулася не лише з протестом від арабів в Малій Азії й Африці, але теж і з опротивом начальника американського генерального штабу генерала Джорджа С. Маршала. Він заявив, що ухвалення американським сенатом резолюції з домаганням випустити жидів беззастережно до Палестини, може викликати забурення в арабсько-мусулманським і арабсько-християнським світі, а це знову дошкідить стратегії Аліянтів на середземноморській відтинку війни. До спротиву ген. Маршала прилучився теж секретар стейту Кордел Гол та секретар війни Генрі Л. Стімсон. Ці спротиви показали такими сильними, що автори резолюції, Тефт і Вагнер, поважно пригадують вищофати резолюцію із сенатської комісії. На всякий випадок якія сенату за вітворення Палестини для безконтрольної іміграції жидів вважається вже за погребану.

АРМІЯ ПРОТИ ПОШИРЮВАННЯ КНИЖКИ ПРО РІВНІСТЬ РАС.

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Ендрю Дж. Мей з Кентоки виявив, що військова комісія палати репрезентантів спротивилася поширюванню армією книжечки „Раси людства“, яка розвиває теорію, що всі раси є рівні, а різниця між ними поширюється лише через економічну нерівність. Сказано теж у книжечці, що ньюйорські нігри рівні інтелекцією білим із південних стейтів. Армія закупила була 55,000 примірників цієї брошури, але за спротивом військової комісії вищофата її, поки справа не буде докладніше розглянена в комісії.

УРЯД ПРОТИ ВИКЛЮЧЕННЯ НОВОЇ ІМІГРАЦІЇ

НЬО ЙОРК. — На конференції жидівського іміграційного товариства ГІАС, що складалася з 2,500 делегатів, виголосив генеральний прокуратор Френсіс Бидл промову, а в ній виявив своє становище в справі іміграційної іміграції до Злучених Держав. Він протривався виключенню іміграції, з огляду на можливість в Європі та в інших частинах світу, але заявляється за добір будучих імігрантів до Америки. Сама людяність наказує, що не можна виключати захисту в Америці нещасливим, які опиняться в безвідповідному положенню — міркував Бидл.

ПОЗБУЛИСЯ СЛАВНОГО НАЧАЛЬНИКА КРИМІНАЛЬНОЇ БАНДИ.

СІНГ СІНГ (Нью Йорк). — У суботу 4 березня після на той світ із стейтової тюрми, посадивши на електричне крісло, Луїса Бухалтера, що під прикриттям іменем Лепке був пострахом ньюйорської округи через 12 літ, як провідник тайної кримінальної банди. Ця банда, за обчисленням ньюйорської поліції, замордувала 60—80 осіб при помочи найрізноманітніших генгстерських підступів. Бухалтер-Лепке засудили на смерть ще в 1941. р. за вбивство власника крамниці Джозефа Розена у Брукліні, але він відкликався від одного суду до другого, поки вкінці не найшовся вже ні один правний засіб для його рятунку. З ним пішли на другий світ два його прибічники, Менді Вайс і Луїс Капоне.

ПРЕЗИДЕНТ РОЗПОЧАВ ДВАНАЦЯТИЙ РІК НА СВОЇМ СТАНОВИЩІ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт розпочав в суботу 4 березня 12. рік свого урядування в Білому Домі. Вранці відправлено з цієї нагоди спеціальне богослуження в Білому Домі, в якому взяли участь всі члени урядового кабінету і інші високі урядовці та представники армії й фльоти у числі около 200. У вечорі відбувся теж в Білому Домі обід з рамени Товариства Кореспондентів при Білому Домі. Вчасі обіду не було ніяких промов.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО УПРОЩЕННЯ ПЛАЧЕННЯ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН. — З огляду, що цьогорічні викази податкові виявляють небувалі труднощі, яких пересічний громадянин не може перемотти без помочи фахового знавця, комісія способів і засобів у палаті репрезентантів розпочала акцію за цілковиту переміну способу плачення особисто-доходового податку на будуче.

АРГЕНТИНСЬКІ СПРАВИ ЗАНЕПОКОЮЮТЬ ЦІЛУ ПІВДЕННУ АМЕРИКУ.

БУЕНОС АЙРЕС (Аргентина). — Неприхильне становище Злучених Держав до нового уряду в Аргентині викликало занепокоєння в сусідніх південно-американських республіках. Наче спротивом проти становища Злучених Держав являється крок уряду республіки Чілі, який визнав новий уряд Аргентини і тим зробив вилім у непевнім наставленню сусідів.

ВІДБУЛАСЯ В КАРНЕГІ ГОЛ В НЬО ЙОРКУ ВЕЛИЧАВА УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРНА МАНІФЕСТАЦІЯ

НЬО ЙОРК. — Вступайте до Союзу, а через Союз „дайте пізнатись світові, що ви живі, та що тут в Америці українське народне життя не живою струною“, писала „Свобода“ 1. березня 1894 року, подаючи звіт про-основання У. Н. Союзу, а маючи ці слова на думці, влаштувано 50 років пізніше Свято-Концерт в 50-ліття У. Н. Союзу, в неділю 5 березня 1944 року в Нью Йорку, в славній Карнегі-Гол, старанням Відділів У. Н. Союзу з Метрополітальної Округи. Відбулося це свято в такий торжественно-культурний спосіб, що остане назавжди імпозантною українською амніфестацією поступу і культури американських українців.

БЛАГОДАРСТВЕННІ ВЕЛИКІ СЛУЖБИ БОЖІ

Як тому 50 років почалися основи У. Н. Союзу „Божественною літургією за призначенням поміч. св. Духа“, як подає „Свобода“ з цього часу, так і Союзний Ювілей Метрополітальної Округи м. Нью Йорку зачався цієї пропам'ятної неділі зраня по українських церквах. І то в самому осідку У. Н. Союзу, в Джерзі Сіті, де о. Володимир Лотович виголосив прекрасну згадку про піонерів У. Н. Союзу, як і по інших доокочених місцевостях, а зокрема в Нью Йорку, де в бітком набитій українській кат. церкві св. Юра відправив Службу Божу Преосв. Амврос Сеншин в асисті оо. Василія (протоігумена з Канади о. Баранника, о. д-ра Гриньоха, ігумена о. Журавельського з Шіцага і о. Гевка) та інших духовних отців. У проповіді, присвяченій Золотому Ювілею У. Н. Союзу, Преосв. Амврос згадав за 50-літній ювілей, що їх згадає Святе Письмо, на які то ждали бідні й голодні, бо це були Святі Роки, коли бідним довги дарували, а провинившимся провини. Згадав за Рідний Край і за тих Союзців, що їх бракує, себто за молодих американців з українського роду, що в боротьбі за свободу. А головний натиск положив на Живий Пам'ятник, закликаючи Союзний Загал приложити всюди жертв і труду, щоб з нагоди Золотого Ювілею У. Н. Союзу всюди повставали цілоденні українські школи для вдержання українського життя в Америці й членства в У. Н. Союзі. По Службі Божій відправив Преосв. Амврос теж і панахиду за померших членів У. Н. Союзу. В українській прав. церкві (автокефальній) в Нью Йорку відправив Службу Божу архієп. Іоан Теодорович, в сослуженні о. д-ра Клодницького й о. Л. Весоловського, виголосивши проповідь на тему широкі діяльності У. Н. Союзу, що лав і лавіє проти вітру як і шлий український нарід, та проте довершувачи щораз більше добрих і дорогих для нашого народу діл. Відправив Службу Божу в сослуженні духовенства теж і Преосв. Богдан Шпилька в українській прав. церкві.

В церквах виступили члени У. Н. Союзу з прапорами. В церквах були теж присутніми головні ради У. Н. Союзу, що прибули на Свято з різних міст Америки.

МАСОВА УЧАСТЬ НА СВЯТІ-КОНЦЕРТІ В КАРНЕГІ ГОЛ

Коли звітуючий у „Свободі“ писав тому 50 років про основи Союзу і концерт під вражінням числа прибувших, що „український нарід уже воскрес із мертвих в Америці“, то яких слів треба підшукувати, щоб описати вражіння, яке переживали три тисячі осіб, що мали щастя дістатись до Карнегі Гол на Свято-Концерт в пам'ять Золотого Ювілею У. Н. Союзу. А прибули люди і з далеких сторін. Між присутними видно було в льожах обидвох вище згаданих православних єпископів. Було дуже багато українських священиків, зблишка і з інших священиками і гістьми з Канади. Зокрема треба піднести офіційних представників наших братніх заломових центральних організацій, що прибули з Скритону, Філадельфії й Пітсбургу, себто представників Українського Робітничого Союзу і „Народної Волі“, Провідня і „Американі“, та Української Народної Помочи і „Народного Слова“. А далігостей з Канади, зокрема п. В. Гіряка, організатора У. Н. Союзу на Канаду. А між масою публіки видно було усіх, кого ми звикли бачити при всій українській народній роботі в Америці: організації, чи культурній. Прислухувались програмі і гарячо її оплескували й визначні гості, що не є з українського походження, а що прибули, щоби бути учасниками програми, або тільки її послухати.

МУЗИЧНА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.

„І о диво! Трупи встали і очі розкрили! На вільній землі українська чародійна пісня лунає на славу во вільній Богі“ — і то „під проводом д-ра Сіменовича, невтомимого труженника“, писала „Свобода“ тому 50 років про спів у церкві й на концерті при основи У. Н. Союзу, а тепер приходиться в першу чергу зарекомендувати, що ця пісня вже триюфувала в Карнегі Гол, а тим разом дала все, що тільки могла дати в тих воєнних обставинах, в яких треба було складати хор, за що диригенту, проф. Юрневи Кириченкові належить надзвичайне признание, а хористам подяка, що взяли за це трудне діло й виявилися з нього так добре, за що дістали вдячну подяку від загалу. Зачали вони від американського гимну, відспіваного з вервою, а зараз по ним відспівали могутній гимн У. Н. Союзу (Слова С. Муслі-чука, музика М. Гайворонського) про те, як ми, під Вашингтона зеднані прапором, об'єднали всі, як один муж — в Українській Народній Союз. Хор виступив двічі з багатою і різноманітною програмою, в яку ввійшли: Шумить гудить дубровишка (ар. М. Гайворонського), Ой горе, горе каліні (ар. О. Кошиця) з прекрасним сольом п-ни Марії Полянці, Верховице (ар. М. Лисенка), Журавлі (ар. Кошиць-Кириченка), Ой видно село (ар. Я. Ярославенка) і аранжировки Ю. Кириченка: Садок вишневий (до слів Шевченка), Коби скорше (стрілецька пісня), Ой у полі керниченька. Хоч хор мав усього біля 60 осіб, і то здебільша самих аматорів, то проте пошанував гідно українську пісню з усіми її ніжностями, з глибиною, а мавість і силою. Тому і музів співати ще додатки, хоч велика програма концерту ніяких додатків влясти не дозволяла.

ВИСТУП ПІЯНИСТКИ ЛЮБКИ КОЛЕССИ — ВИКЛИКУЄ ЗАГАЛЬНЕ ОДУШЕВЛЕННЯ

Велика частина святочної публіки мала на тому Концерті-Святі першу нагоду почути світової слави українську піяністку — Любку Колесу. І думаємо, що всіх їх вона відразу собі зеднала своїм глибоким мистецтвом, досягненням не тільки природним великим музичним талантом, але й величною працею і витривалістю, які рівнаються самоповазі. Завдяки тим прикметам перша її точка (ТОССАТА, АДАЦІО AND FUGUE, с MAJOR — VASCH-VUSOM) захопила слухачів своєю простотою, скромністю, переплетенням дискусцією і гумором. Але це тільки тому, що цей тяжкий твір града велика і справжня артистка. Дальші точки, дуже солодкий, типічно мартівський романс (ROMANCE IN A-FLAT — MOZART) і блискучий, повний грації Скарлатті (італійський композитор 16-го століття) з своїми CAPRICCIO, V-FLAT MAJOR і CAPRICCIO, с MAJOR. А потім вершок: Ліста рандолія ч. 12, що більше слов'янська як угорська і кінчиться малярським танцем, що такий подібний до козака. Тут вже гри всі слухали з запертним відлехом. Це дуже популярна рандолія і одна з найславніших. По гри — квіти, безупинні брава і надаток. І загальне одушевлення. Це все, що можна коротко сказати.

ОПЕРОВИЙ СПІВАК ГОЛИНСЬКИЙ ЩИРО ВИТАНІЙ І ОПЛЕСКУВАНИЙ

Оперовий артист, Михайло Голинський, може захарувати свій виступ в Карнегі Гол до таких, що дали йому нагоду задемонструвати силу і красу свого голосу. Особливе захоплення викликала пісня „Чорна хмара в полонині“, музика В. Балтаровича, відспівана в супроводі піана і флета (соп'яки). Артист співав у двох частинах концерту. Акомпаніювала йому п-на Ольга Дмитрів. Зачав від підходячого на свято „Мені однаково“ (Шевченко-Лисенко), а по-

(Продовження на стор. 3-тій).

ПЕРШІ АМЕРИКАНСЬКІ БОЄВИКИ НАД БЕРЛІНОМ

ЛОНДОН. — Американські боєві літаки появилися вперше над Берліном. Перші формації двомоторних „Лайтнінгів“ кружляли над німецькою столицею через цілу чверть години, не стрінувшись з ніякою опозицією й вернулися всі щасливо до своїх баз.

Американські бомбовики, важкі й середні, підприняли рейд на нацистичні інсталяції в північній Франції днем, а за ними пішли зараз нічю британські бомбовики, скидаючи на об'єкти найбільші досі вживані бомби, по шість тон кожна, спеціально придумані для розбивання фабрик. Світліни, зняті після рейду, ствердили, що бомби справді робили по фабриках страшні спустошення.

НОВА ОФЕНЗИВА ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ НА УКРАЇНІ.

ЛОНДОН. — Частини червоної армії під командою маршала Жукова на першій українській фронті почали нову офензиву, що намірена на добуття Тернополя в Галичині. В офензиві червона армія розбила 12 німецьких дивізій, відкинула німців на 15—32 милі, добула велике число місцевостей та заргознала перервання залізниці між Одесою й Львовом.

Московський комунікат представляє цю дводенну офензиву як велику перемогу; Сталін приказав відсвяткувати її 20 барвними салваами з 224 гармат. Коли червоної армії повелася ця кампанія й колиб справді перерізано німцям лінію з Одеси до Львова, то німці в південно-західній Україні могли би вживати для відступу тільки румунських залізниць.

Ралф Паркер, московський кореспондент „Нью Йорк Таймсу“, подає, що він уже оглядав відбудову краю, яку переводить советський уряд у Московщині й на північній Україні. Передусім відбудовується залізничні мости, часто з відривків інших мостів. Уряд вважає наладнання транспорту першим завданням.

ЯПОНЦІ ПРОБУВАЛИ ВІДБИТИ АДМІРАЛЬСЬКІ ОСТРОВИ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Аліянтські сили на Адміральських островах відбили завзяту спробу японців відбити назад острів Лос Негрос та його славний летунський майдан. Ворога відбито з кількосяльними втратами для нього. Начисляють, що в цій спробі агинуло 3,000 японців. Американські втрати зникаючо малі: 61 вбитих та 244 ранених.

Японський уряд уже свідомий нової небезпеки внаслідок американських успіхів на Пацифіку, бо він зарядив надзвичайні остоги проти повітряних рейдів, мобілізацію шкільної молоді та закриття всіх місць для розривки.

РОСІЯ МАЄ ДІСТАТИ ТРЕТИНУ ІТАЛІЙСЬКОЇ ВОЕННОЇ ФЛЬОТИ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт розкрив своїй правильній конференції з пресою, що італійську фльоту, котра здалася при поваленню Мусоліні, Аліанти постановили для дальшого ведення війни поділити на рівні між Америку, Британію й Росію. Цих кораблів є сотка, й Росія мала би з того дістати на домагання Сталіна, повну третю частину.

ЛОНДОН ЗАСКОЧЕНИЙ ЗАЯВОЮ ПРЕЗИДЕНТА.

ЛОНДОН. — Бритійський уряд видно був заскочений заявою президента Рузвелта про поділ італійської воєнної фльоти між три аліянтські потуги. Уряд вістки не заперече, але він побоюється, що подання її до відома тепер може викликати „невигідні відгуки“.

І справді речники грецького й югославського уряду вже дали до зрозуміння, що Греція й Югославія сподівалися мати участь при розділі італійської фльоти, зогляду на їх участь у війні проти Італії.

ВІДГУКИ В ІТАЛІЇ НА РОЗДІЛ ФЛЬОТИ.

НЕАПОЛЬ. — Вістку про розділ італійської фльоти між три великі держави Об'єднаних Держав викликала різні почування серед італійців.

Зо заяви генерала Бадолія видно, що його за ту справу не питалися. Італійці звертають увагу, що найприроднішим місцем ужитку італійської фльоти в руках Росії було би Чорне море; щоб одначе італійські кораблі могли найтисся на Чорному морю, вони мусли би переїхати Дарданелі й Босфор, а для цього треба буде дозволу Туреччини, котра його може не дати.

ВІДГУК ПРИЗНАННЯ ІТАЛІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ РОСІЇ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК. — На сесії конференції „Американської Робітничої Преси“, що відбувалася тут в готелі Парк Сентрел, виступив редактор „Джустіції“, італійського часопису кравецької юні, з критикою відання одної третини італійської воєнної фльоти Росії.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, One year, Six months, Three months, Weekly.

НІ ВПЕРЕД НІ НАЗАД

Умовини для мирових переговорів, подані Фінляндією Москвою, стрінулися назагал з „доброю пресою“. Газети признали їх поміркованими, себто за зовсім можливу основу для мирових перетрактаций.

Супроти такої досить загальної оцінки московських пропозицій Фінляндії була немалою несподіванкою негативна постава фінської преси до до цих пропозицій. Назагал преса ставиться до цих пропозицій ворожо.

У чомуж мав би бути страх фінців перед советськими пропозиціями? Здається, що тільки в одній точці: в домаганні Москви до Фінляндії інтернувати німецькі війська, що тепер знаходяться в Фінляндії.

Отже фінни не є тепер у положенні вибирати між добром і злом. Вони тепер чуються поставленими перед вибором між двома лихами; їм приходить вгадувати, котре з двох лих менше.

Дбають про культуру народу, з якого вийшли

Помер американець жидівського походження, тут роджений і вихований, фабрикант рукавиць. Лусіос Літавер, що за свого життя дав на різні провітньо-гуманітарні цілі понад \$6,000,000.

Та вернім до того жертводавця, якого ми згадали на початку. Як видно з цього, що пишуть, то Літавер присвятив у своїй жертвенності окрему увагу жидівському народові, з якого вийшов. Він навіть вибудував у своїй малій місцевості жидівський цвинтар за \$100,000.

Проф. Микола Чубатий.

Довкруги Монте Касіно шаліє війна

Перебіснення війни до Італії поставило перед очі цивілізованого світа важке питання охорони історичних пам'яток навіть серед розгару війни.

За різні жертви на жидівські цілі він дістав в 1942 році спеціальне призначення як той, що „вложив найбагатший вклад в есенціональне жидівське життя в Америці“.

Зазначимо, що Літавер дав грубі суми теж на загально-американські культурні цілі. Наприклад Гарвардський Університет дістав від нього \$2,000,000. Та ми звертаємо увагу особливо на його жертви на жидівські культурні цілі, бо це іде по тій лінії, на що хочемо ще й при тій нагоді звернути увагу нашого громадянства, коли іде про справу поперта культурно-гуманітарних цілей, звязаних з українським життям в Америці.

А коли так, то хто має про це подбати, як ми самі не подбаємо. А можемо легко подбати, коли зрозуміємо, що як нема в нас Літавера з мільонами, то є зате тисячі чи десятки тисяч добрих і культурних людей, що можуть своїми малими жертвами зробити те саме, що роблять в інших народів одиниці - мільонери.

та? Жертвувати тисячі людських життів чи жертвувати історичні пам'ятки неопінені на гроші вартості. Бо війна в Італії це немов боротьба двох змагунів, що стали боротися в складі з порцеляною; куди вони поविшешся, зробиш шкоду.

Голоси остороги.

Не зважаючи на розгар війни даються всюди чути в цій справі голоси остороги збоку людей, що несуть моральну відповідальність за вартості цивілізованого світа.

Тому вже тепер папа робить заходи, щоб повернути Римові статус відкритого міста, без військово-стратегічного значіння та охоронити його перед зруйнуванням.

Подібний голос дався теж чути в англійській палаті лордів, де голова англійської церкви забрав голос та спричинив довшу дискусію на тему охорони історичних пам'яток в Італії.

Монастир Бенедиктинів на Монте Касіно.

Пришук до цього дала справа збомбардування альянтськими літаками найстаршого монастиря західної християнської Європи на Монте Касіно.

Монастир на Монте Касіно це колись всемоногого життя західної латинно-християнської Європи. Цей монастир заложив на горі Касіно ще 529 р. св. Бенедикт з Нурсії, беручи собі за взір монаше життя, що вже тоді було розвинулося на сході, серед християн грецького обряду, завдяки св. Василієві В.

Монастир оснований св. Бенедиктом на місці поганської святині Апольона став розсадником подібних монастирів

спершу по цілій Італії, а згодом теж у Франції, Німеччині, Англії, Ірляндії та Іспанії. Бенедиктини мали, великанські заслуги перед цивілізацією цілої тоді ще зварваризованої Європи після відомих вандринок народів.

Бенедиктини займалися духовним життям, писали та переписували книги, тому бенедиктинські монастирі є звичайно багаті у старі рукописи, яких теж було багато на Монте Касіно. Іх ще перед збомбардуванням цієї коліски монашого життя вивезли на збереження до Риму.

На цім одначе не обмежували бенедиктини своєї праці. Вони займалися такими заняттями, що нині на сто відсотків є світськими професіями.

Бенедиктини займалися також огородинством та садівництвом. Під тим оглядом їх монастирі були у ці часи найбільше поступовими господарськими осередками. Від бенедиктинських монастирів вчилися господарства доколична напів ще варварська людність в той спосіб і під економічним оглядом західна Європа поступала вперед.

У кожнім краю повставали свої такі самі немов розсадники бенедиктинського монашого цивілізаційного життя, яких

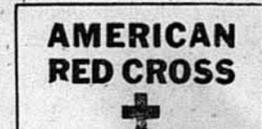
в Італії першоначальником був монастир на Монте Касіно. У Франції таким осередком монастирем став відомий монастир бенедиктинів в Клоні, в Німеччині у Фульді, в Англії Вестмінстер Аббі, і тощо. Тому не диво, що цілий цивілізований світ з глибоким болем прийняв цю відомість, що ця коліска цивілізаційна світа на Монте Касіно мусіла впасти жертвою війни з вини німецької військової команди, що вибрала собі саме цей прастарий історичний монастир як оборонну позицію проти наступаючих альянтських військ.

Що вже впадо, а що ще може впасти жертвою війни?

Дотепер перед знищенням бенедиктинського монастиря на Монте Касіно руйнуюча війна велася в околиці Неаполіо так серед руїн міста Помпеї, унікату на світі, бо міста-музею з часів ще римських часів сперед двох тисяч літ. Помпеї збереглися тільки тому, що їх присипав вулкан Везувій впростою пилу та лави. Чи і як потерпіли Помпеї, нині нам невідомо.

Останніми днями преса доносила про бомбардування міста Кастель Гандольфо, літньої резиденції папи та власности цевтрального Ватикану, що навіть стало предметом дипломатичної інтервенції представника Ватикану в американським уряді.

Черга приходить тепер на охорону Риму та інших міст музеїв Італії, як Фльоренції, коліски італійського ренесансу, правдивого музею-міста „Белля Венеція“ — міста на морю, та інших, від яких аж роється ціла Італія.

Ваш Червоний Хрест все з ними. Чоловіки й батьки, брати й сини, чи дочки у военній службі, звертають в потреби до Червоного Хреста. Підтримайте Военний Фонд на 1944 рік, щоби Червоний Хрест мав змогу надати їм помагаги!

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИП'ЯТИ

Повільно завернули до козацьких чат. Кричевський мовчав. Переконавшись, що замок козацтва не здобути — думав, шож далі ділати? Чи обійшовши замок рушити в гліб Білорусі і на Литву, чи операціями поміж литовською базою і головними силами прикувати литовську армію на місці.

також, або й гіршої відплати. Козацтво ледви здержувало розюшені гурти селян. Ледви могли хоч трохи селян у спокоїти полковники тим, що полонених зразу мають допитати, а тоді сам гетьман вирішить, яка доля їх чекатиме.

— загомоніли наперобій у гуртах. — По якому то праву козаки боронять нам доступу до полонених? Козакам вони палять хати? У козаків забирали майно? Козацьких жінок дочок неславили? Чомуж козаки боронять проклятих калевинів? Ми їх полонили, ми з ними і розправимося за кривдини! Давайте нам бранців! Чи може хочете їх у доброму здоров'ї назад у замок відправити... Так, так і скажіть!...

— Ви чернь не тому, що чорні від праці, а тому, що чорну, рабську душу маєте, — режонно відгризалися з козацьких рядів. — Не той раб, що в кайдани закутий, а той, що й на волі гнеться, підлецує сильнішому від себе. Повстаєте, коли чуєте за собою козацьку силу, а в бою, перше у розтїк мов щурі біжіте... На колінах прощення собі у панів випрошуєте, головами провідників нужденне життя і озлоблення за пережиті кривди.

Білорусь аж по Минск заняли? Тоді проганяли козаків старались заслужити ласку князя й магнатів. Аж як князь жорстоко віддячився вам, тоді до розуму прийшли, — втручали першим козаки з іншого гурту.

містилася вища старшина з наказним гетьманом. Полковники вказали за допит полонених білорусинів, литвинів і поляків. Полонених німців допитував Кричевський — лиш він один вмів по німецьки.¹⁾ (Дальше буде).

(Докінчення з стор. 1-шої)

тим відспівав арію з опери Андреа Шеніе У. Джордана. Тут уже артист міг ширше розвинути голос і своє мистецтво. Відспівав і американську пісню "WITHOUT A SONG" — VINCENT YOU-MAN'SA, як і співав ще додатки, чого домагалась захоплена публіка, обдаровуючи його — ще й квітами.

СВЯТОЧНЕ ОТВОРЕННЯ КОНЦЕРТУ І ПРОМОВЦІ

На самому початку, по відспіванню гімнів, привітав зібраних англійською мовою від імені Ювілейного Комітету ред. Степан Шумейко, представляючи зарозом характер цієї організації, якої Золотий Ювілей святкуємо. Казав, що це не є бизнесова корпорація, в розумінню якогось банку, чи іншої подібної фінансової інституції, а народна, демократична інституція, що уявляє собою піт, труд і самопосвяту тисячів працюючих українських людей, що прибули з старого краю, чи тут роджені Ось ту інституцію, себто У. Н. Союз, можна назвати чудовим продуктом правдивого американського способу життя і гуманізму.

В. Г. ЧЕЙМБЕРЛІН — НАОЧНИЙ СВДОК ПРО УКРАЇНУ

Вільям Генрі Чеймберлін, людина з надзвичайно скромною і через те саме вже надзвичайно притягаючою появою, викликав незвичайну сензацію своїм докладом про український нарід, що було радше живим оповіданням про те, як він стрічався з українськими людьми, головно в Україні, а теж в Канаді й тут в Америці. Промовець виказав знаменито знання історії українського народу за всі часи і під усіми займанщинами, даючи їй дуже влучну характеристику, зокрема, коли іде про боротьбу українського народу з Росією й Польщею. Підкреслює, що український нарід завжди ненавидів тиранію, на що вказує його вікова боротьба за волю, його література, а зокрема його пісня. Розповів як лиха міжнародна політика і тифус добивали борців за волю України останнієї доби. Згадав, як Москва володіє над Україною при допомозі українських осіб, доводячи навіть таких ідейних і старих большевиків як Скрипник, до самотубства. Підкреслює, що Шевченко, що є в Україні під Советами в урядових кімнатах на стінах, цілком певно вдарив би совєтську владу за голод та інші лихоліття так само сильно як бив царат у своїх віршах. Зазначив, що нова економічна політика, себто НЕП, повстала тільки завдяки спротивові українських селян. І тому, коли і тепер які полешкі настануть в Советах, казав бесідник, то в першу чергу через опір українського народу, що ніколи не погодиться з ніяким насильством. Бесідник наклеїв на вєж і польську політику супроти України в минулому і сучасному, а закінчив повною вірою в перемогу права України на вільне, державне життя.

ПОСОЛ ГЛІНКА ВИКЛИКУЄ НОВЕ ЗАХОПЛЕННЯ

Як ентузіастично дякували присутні В. Г. Геймберлінови за його прегарний доклад, так і з подібним захопленням вітали канадського гостя, Антона Глінку, посла до канадського парламенту.

Посол Глінка, молодий, поставний мужчина, передав наперед загальний привіт У. Н. Союзови від канадських приятелів українського роду та сказав, що буде говорити на тему: "Яка є ціна свободи?" ("What price freedom?"). Він виказав, що намічені післявоєнні цілі, а саме: економічну безпеку та тривалий і справедливий мир не можна досягнути без свободи. Саме тому, що проголошені в першій світовій війні засади президента Вилсона не дали бажаної свободи народам, в першу чергу українському народові, мусіло прийти до ще більшого світового конфлікту. Тому обов'язком канадійців та американців українського походження є допильнувати, щоб смерть мільонів українців в Європі принесла свободу й незалежність Україні. Отже ціна крові є ціною свободи для народів. Само пересунення України слід одного наїзника під другого не принесе свободи. Таксамо балачки про союзи народів не принесуть союзу, як довго одна свобідна нація не буде заключати союзу з другою свобідною нацією, а не як невільник із гнобителем. Дві світові потуги тобто Англія й Америка повинні довести до правильної ідеальної розв'язки національного питання після війни. — По українськи сказав посол Глінка: Український нарід повинен боротися за свою свободу, доки не дібється самостійної соборної й незалежної української держави.

Промова професора Колумбійського Університету Клеренса Манінга звернула на себе увагу знанням українських відносин, а з окрема історії У. Н. С. Він на самім вступі висловився, що "основники У. Н. Союзу почувались би огоржені, коли б побачили осяг свого твору". Він перейшов думкою оцей переверт, який відбувся в умах та наставленню українських імігрантів упродовж 50 літ. Імігранти прибували в Америку, щоб забрати для себе звідси багатства для своїх рідних в старому краю, а згодом вони стали американцями й почали будувати своє життя та використовувати свободу Америки для своїх особистих цілей. Тепер нема мови, щоб українська громада як цілість вернула на рідну землю, навіть і до свобідної й самостійної української держави. Колишнє українське гетто перетворив Український Народний Союз на українсько-американську громаду через поширення освіти, виказуючи які благади культурні й виховні дає Америка новим імігрантам. Тепер пора на освідомлення інших американців про силу українського елемента в Америці і це повинно лягти в основу діяльності У. Н. Союзу.

ПРОМОВА ГОЛОВИ ЮВІЛЕЙНОГО КОМІТЕТУ — Д. ГАЛИЧІНА.

Від імені Ювілейного Комітету Метрополітальної Округи промовив українською мовою Дмитро Галичін, головний секретар У. Н. Союзу. Бесідник зясувавши найголовніше, що становить ідеал У. Н. Союзу, казав так:

47 років тому, коли У. Н. Союз був тільки в самих початках свого існування, писали Союзові піоніри в "Свободі", що "ми ще докажемо того, що зчасом створимо в Америці одну велику родину, яка могтиме погордитись тим, що стала на ноги власними силами". Обохлячи тепер 50-ліття цього Союзу, ми можемо з гордістю ствердити, що заповіт перших піонірів сповнився. Бо в Америці створено одну велику родину, яку представляють саме цих 42 тисячі членів, які начисляє тепер У. Н. Союз. Цих перших піонірів, говорив бесідник, які не тільки заповіли створення одної великої родини, але головно своєю важкою працею, витривалістю та посвятною найбільше причинились до створення цієї родини, ми пошануємо найкраще тим, коли з нагоди Золотого Ювілею У. Н. Союзу поведемо Союзову й громадську працю так, щоб вона була гідною цього піонірського духа і цих шляхотних прикмет, якими позначена праця цих піонірів.

По його промові наступив виступ хору, що закінчив свій спів могутнім "Ще не вмерла Україна", відспіваним хором і кількатисячною публікою.

Для заокруглення треба згадати, що в часі перерви йшла збірка при помочи коверток на Американський Червоний Хрест і принесла \$471.60.

ТОВАРИСЬКІ СХОДИНИ З ВИКОНАВЦЯМИ ПРОГРАМИ, ПРЕДСТАВНИКАМИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ЗАПОМОГОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І ГОЛОВНИМИ УРЯДНИКАМИ У. Н. СОЮЗУ.

В готелі Пенсильвенія влаштовано по Ювілейнім Концерті привіт для запрошених промовців і прибувших здалека представників головних допомогових організацій та головних урядників, яких повитав секр. Дмитро Галичін і подякував їм за участь в святі. Головний предсідник У. Н. Союзу, Микола Мурашко, вітаючи присутніх від імені головного уряду У. Н. Союзу зазначив, що така організація, що поставила собі за шіль ратувати пригноблених і боронити правду, мусіла зеднати собі згодом прихильників теж і серед американців неукраїнського роду, ось таких, як їх маємо на цьому святі, що є ворогами грубої сили, нетолеранції і расових упереджень, а приятелями високих ідеалів і тих демократичних засад, що ввійшли в основу У. Н. Союзу. Особливо подяку виказав предсідник головному уряднику Українського Робітничого Союзу, Провидіння і Української Народної Помочі, що прибули на це свято і вітанували його своєю приянністю.

Промовляли ще В. Г. Чеймберлін, посол Глінка та проф. Манінг, як і п. Антін Цурковський, секретар "Провидіння" і п. Василь Шабатура, голова У. Н. Помочі. Всі вони висказували своє одушевлення Святом-Концертом У. Н. Союзу. Від редакції "Свободи" говорив д-р Л. Міншуга про те, що українські імігранти сягнули великий поступ в Америці тому, бо це вільна земля. Відвядчатись тій землі можемо тим, що будемо хоронити і обороняти її свободу і дбати, щоб вона поширилась по всьому світі, між усіми поневоленими; зокрема, щоба була занесена і в Україну.

З Офісу Воєнних Інформацій у Вашингтоні

Націстські колоністи втякають з України.

ВАШІНГТОН. — Завоювавши совєтські землі, націсти буди вислали на Україну 140,000 своїх колоністів, але їх мецьких колоністів, яких

побут там вже скінчився. Відступаюча німецька армія казала їм забратися з України.

Транскокеанське радіо з Берліна говорить, що 140,000 німецьких колоністів, яких

більшість була поселенася в околицях Чорного моря, вертається додому і вже зробили 1,600 кілометрів дороги. Берлінськй радіопромовець заявив, що уряд буде старатися поселити їх в західній частині Польщі.

Німецькі колоністи мали відограти поважну ролю в пануванні Гітлера над Європою. Він мав для них велику ролю

до виконання. Завоювавши совєтські землі, він конфіскував господарства і віддавав їх своїм колоністам. Таким чином на Україні опинилися тисячі німецьких родин, які засіли на чужій землі, щоби, під наглядом досвідчених експертів хліборобства, зробити з неї базу доставки хліба для Райху.

Але не так сталося, як гадалиось. Націстські збройні сили не могли встояти перед натопром Советів і німецькі колоністи мусіли забратися з України. Ці гітлерівські жертви опинилися тепер в скрутному положенню. Кому з них вдалося на час втікти, то дістане землю в Німеччині, але ті, котрі тепер опинилися в Польщі, найшлися ні в сях, ні в тих. Офіс Воєнних Інформацій довідався з берлінського радіа, що їх тримають в таборах і доперва пізніше, "розсилатимуть там, де їм призначать землю".

Совети відбудовують знищену німцями Смеру.

ВАШІНГТОН. — Хабаровська радіовисільня недавно передала за "Правдою" вістку про те, як, відступаючи, німці знищили і сплюндрували Смеру.

Смера являється вузлом кількох важких залізничних шляхів і націсти старалися вдержати її за всяку ціну. Німці знали, що втративши Смеру, вони втратять контроль східного фронту. Націсти боронили Смеру з незвичайним завзяттям, але червона армія її обійшла, заатакувала з боку, і по завзятій вилучній битві — опанувала місто.

Коли червоноармії ввійшли до міста, то застали повибівані вікна й отворені двері, бо націсти, втікаючи на захід, сплюндрували його до тої міри, що Совети застали там руїну.

Радіопромовець з Хабаровська говорив так: "Повернувшись до міста цивільне населення свідчить, що кілька днів перед опущенням Смери німці були вигнани людьми за місто, а сами пустилися грабувати. Німецькі салдати забирали з хат все, що представляло для них якунебудь вартість. Вони нищили і грабували, а цивільне населення сиділо за колочими дротами, на зимні. Націсти страшно над людьми збиткувалися і багато людей померло, з голоду, від зимна і побоїв".

Далі совєтське радіо повідомляло, що відбудова міста йде повним ходом. До Смери вернула група досвідчених залізничодорожників, що давніше були евакуовані за Урал, і кинулись відбудовувати залізничну стацію і шляхи, якими негайно треба перевозити на фронт воєнні припаси і воєвків. бо як вже сказано, Смера є дуже важким залізничним осередком і його треба використати в повнім розумінні того слова.

Хабаровська радіовисільня сповіщала, що цивільне населення вертає до міста всіми дорогами і знищена німцями Смера поступенно зачинає приходити до себе".

Совєтські артисти веселять американську армію.

ВАШІНГТОН. — До Ірану прибули совєтські артисти і виступали перед американськими збройними силами і цивільними з рядом концертів і представлень. Командир американської армії в Ірані, генерал-майор Доналд Е. Конеллі, висловив артистам ширю подяку. Він написав командирові червоної армії листа, в яким дав совєтським артистам признання і дуже хвалив їх. Цей лист був надрукований в офіційнім органі совєтської армії "Красная Звезда".

Генерал Конеллі писав так: "Група совєтських артистів чарувала наших людей своїми здібностями. Знаменита граваших артистів зробила на на-

НОРВЕЗЬКІ СТУДЕНТИ В КОНЦЕНТРАЦІЙНИХ ТАБОРАХ.

СТОКГОЛЬМ, Швеція, (ОНА). — З Осло надійшла вістка, що німецька окупаційна влада депортувала до Німеччини велике число норвезьких студентів вищих шкіл й університетів. Вони знаходяться в концентраційних таборах. Лютеранська церква старалася дістати дозвіл вислати до студентів свого пастора, але націсти відмовилися дати такий дозвіл. Казали, що студенти відсиджують казу за бунт, який вони були піднесли проти німецької держави, а як кримінальники — не можуть рахувати на те, що їм належить мати свого пастора.

НІМЦІ НАРКАЮТЬ НА ПОЛЬСЬКИХ ВУГЛЕКОПІВ.

БЕРН, Швайцарія, (ОНА). — Найновіші видання німецьких газет принесли вістку, що польські вуглекопи відказуються їхати до праці в німецьких копальнях вугля. Поліція винайшла, що вони є в контакті з польськими партизанськими загонами і підлягають їхнім впливам. Наприклад, в провідника польських вуглекопів найдено велику кількість проти-німецької літератури і

ших людей таке сильне враження, що ми до нині про них говоримо. Взаємна виміна совєтськими й американськими артистами, що виступають перед нашими офіцерами й салдатами зміцнює американсько-совєтську приязнь і зближує збройні сили, що знаходяться під моєю і під вашою командою в Ірані".

летючок, в яких партизани звивали вуглекопів саботувати продукцію вугля і відказуватися від праці, яка йде на шкodu Польщі. Далі німецька преса нарікає на польських вуглекопів за те, що вони ширять в Польщі ненависть до німецького уряду, що слухають закордонної пропаганди через радіо, та що, як хто з них згодиться до праці в німецьких копальнях вугля, то замість працювати, займають, займається проти-німецькою пропагандою.

НІМЦІ ЗНИЩИЛИ КРИВИЙ РІГ.

МОСКВА, (ОНА). — Російська преса друкує широкі звітдоомлення своїх кореспондентів з фронту, в яких говориться, що відступаючи, німці знищили копальні й здемолювали Кривий Ріг. Кореспонденти пишуть, що місто є знищене до тої міри, що буде треба кілька місяців, заки його буде нуся.

УВАГА! УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДО В НЮ ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦІ! СТАРАННЯМ „ОРГАНІЗАЦІЇ РОДИЧІВ" В НЮ ГЕЙВЕН ПРИ СПІВУЧАСТІ ОБ'ЄДНАНОГО ДРАМАТ. КРУЖКА буде відіграна комедія в 5. діях під назвою: „КЛЮБ СУФРАЖИСТОК" В СУБОТУ, 11. БЕРЕЗНЯ (MARCH 11, 1944) В УКРАЇНСЬКІМ ДОМІ, 222 ЛАФАЕТ ВУЛИЦЯ, Н. Г. Початок точно 7:30 вечером. Вступ 55 ц. включ. податок. ПО ВИСТАВІ ЗАБАВА В істуді беруть участь найкращі сили в Ню Гейвен: Клавдія М. Москалюкова, Зузіанна — М. Шелтон, Марія — Т. Похмурська, Альберт — Л. Похмурський, Адольф — Р. Соїка, Зеєр — О. Гіна, Поліцаї — В. Москалюк і В. Ягола, двоє дітей — Я. Похмурська та Москалюк. — Редисер А. Поріло. — Штука із американського життя, пононо гумору і несесеті. Шановні Громадяни! Хай в нас, в Ню Гейвені, на цей день не буде ані одного українця, щоб не був на тому підприємстві. Всі дохід іде на Червоний Хрест і ми всі знаємо, якої великої помочі бажані ця організація і що вона робить в цю пору. Отже покажіть свою солідарність! — Вітайте нас — Комітет.

Back The Attack! — Buy War Bonds!

Шановні Громадяни Ньюарку, Н. Дж., і околиць! УКРАЇНЬСЬКА КАМΠΑНІЯ ЗАКУПНА ВОЄННИХ БОНДІВ ЧЕТВЕРТОЇ ПОЗИЧКИ, ЯКУ ТЕПЕР ВЕДЕ УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМПІТЕТ, ЩОБИ ПРОДАТИ БОНДІВ НА СУМУ П'ЯТЬ МІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ, ДАЛІ ПРОДОВЖАЄТЬСЯ ДО 18. КВІТНЯ 1944 Р.

В справі купна бондів цієї кампанії

МАСОВЕ ВІЧЕ В неділю, 12. марта 1944 р.

В ГОДИНИ 3-тій ПОПОЛУДНІ В UKRAINIAN CENTER 180 WILLIAM STREET, NEWARK, N. J. ПРОГРАМА БУДЕ СКЛАДАТИСЯ З ПРОМОВ АМЕРИКАНСЬКИХ І УКРАЇНСЬКИХ БЕСІДНИКІВ, ТА 30 СПІВІВ.

У цьому Вічі повинні взяти масову участь всі українці Ньюарку і околиці та закупити бондів на якнайбільшу суму. Бонди будуть продавати урядники Амер. Укр. Будівельного і Позичкового Товариства в Ньюарку, яке то Товариство є державною агенцією пролажи бондів. Приходіть всі на Віче 12. марта та закупіть бонди. Об'єднаний Укр. Амер. Комітет для продажи бондів в Ньюарку.

THIS ADVERTISEMENT IS A CONTRIBUTION TO AMERICA'S ALL OUT WAR EFFORT BY THE FOLLOWING UKRAINIAN CHURCHES, ORGANIZATIONS AND BUSINESS MEN: ST. JOHN'S UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH 37 MORTON STREET NEWARK, N. J. UKRAINIAN FIRST PRESBYTERIAN CHURCH 39 BEACON STREET NEWARK, N. J. HOLY ASCENSION UKR. ORTHODOX CHURCH 675 SO. 19th STREET NEWARK, N. J. PERFECT LAUNDRY CO., Inc. 51 McWHORTER STREET NEWARK, N. J. ST. JOHN'S THE BAPTIST SOCIETY U.N.A. BRANCH No. 76 CORRECT SERVICE LAUNDRY 20-30 CRYSTAL STREET NO. ARLINGTON, N. J. WILLIAM CHOMA Insurance 56 JACOBY STREET MAPLEWOOD, N. J. UKRAINIAN WORKING-MEN'S ASS'N BRANCH 197, Newark, N. J. JOHN ATAMANEC. MYRON LYTWIN & SON 383 MORRIS AVENUE, NEWARK, N. J. PETER CZAP Insurance 398 KERRIGAN BOULEVARD NEWARK, N. J. JOHN HYNDA Butcher & Grocer 115 FLEMING AVENUE NEWARK, N. J. HI-POINT DAIRY CO. 174 LONG AVENUE HILLSIDE, N. J. STEPHEN ZELINSKY Monuments 108 ROSEHILL PLACE NEWARK, N. J. WILLIAM DUBAS Plumber 81 BROOKDALE AVENUE NEWARK, N. J. J. RAJCA & SON 200 MILL STREET BELLVILLE, N. J. UKRAINIAN CENTER of NEWARK MICHAEL BASARAB Florist 588 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, N. J. MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY JOHN ATAMANEC UKR. ATH. ASS'N, CHORNOMORSKA SITCH, Inc. TRUSHYN ROOFING & MACHINE SHOP 1300 GURD AVENUE HILLSIDE, N. J. STEPHEN TROSCIANENSKY Butcher & Grocer 277 — 21st STREET NEWARK, N. J. AMERICAN UKRAINIAN BUILDING & LOAN ASS'N

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

3 Кампанії Українсько-Американської Четвертої Военної Позички міста Дітройту і околиць.

У вівторок, дня 29. лютого 1944, відбувся вечір збори в Українській Хаті при Грейлінг в справі сформування шпиршого комітету до переведення Кампанії Военних бондів У. К. К.

До комітету ввійшли: голова: о. Ст. Тиханський, заступники голови: о. Ст. Побуцький, д-р А. Кібзів і адв. Ів. Панчук. Комітетові: Укр. Радіо-Година — М. Шустакевич, управитель, Ів. Іванчук, Вас. Довгань, А. Штик, Ів. Чайковський, Анд. Градовський, Катерина Хомяк, Анна Кіпчак, Мих. Чемний, Ф. Гузіль, Марія Прокопович, Юлія Костюк, Анна Мудра, Осип Крупка, Ів. Мельник, Анд. Білік, Михайло Кахний, Петро Голей, Е. Пелех, П. Демян, Ю. Кульчицький і Гр. Михайлишин.

На зборах рішено продати бондів на сто тисяч доларів.

Другі чергові збори згаданого комітету відбулися у вівторок, дня 7. березня в годині 8-мй вечером в Укр. Хаті при Грейлінг вулиці. Присутся всіх прибути начас.

Посвідки з продажі бондів приносять на західній частині міста до п. А. Градовського, а на східній до о. С. Тиханського.

Імена покупців бондів будуть оголошувати на Укр. Радіо годині.

По інформації й аплікації на бонди зголошувати до когонебудь з комітетових.

А. Штик, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Ювілей Українського Народного Союзу.

„Мов метелики дрібні В весні погідні, ясні дні З цвітків літають на цвіт, ...Мов ті цвіткі чарівні Що цвітуть навіть і тоді.

Коли мороз зморозить світ“ виводили діти Сиротинця під ларядом С. С. Василянок. спецу „Української Галі в неділю, дня 27. лютого, щоби відсвяткувати Золотий Ювілей Українського Народного Союзу.

Ще згадаємо, що цієї неділі відправили зараз по Службі Божій панахиди за померших членів У. Н. Союзу, о. Волянський в українській греко-катодрі, о. Савчук в укр. греко-православній катедрі, а о. Ульяницький в греко-католицькій церкві в Фрексфорд. В панахидях взяли участь головні й місцеві урядники та члени. Того дня відбулася теж гра в Бескет Бол місцевої Молодечої Дружини У. Н. Союзу з Дружиною Каледжу св. Василя з Стемфорда, Конн. Старша генерація і молодь з Сиротинця, що приглядалися грі, горячо оплескували обидві Дружини.

П. Д.

ШІКАГО, ІЛЛ.

Коляда на Дім Відділів У. Н. Союзу.

Як дальші жертви на Дім Відділів У. Н. Союзу в Шікаго, а саме Коляду, ложили ось ті жертводавці: гом. Теодозій Менцінський надіслав листовно \$5. Члени Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу: Семен Івашук \$25; по \$10: від. 221 У. Н. С., Іван Боднар, суддя Михайло Тремко, Анна Дибська; по \$5: Тарас Шпікула, Василь Мельник, Михайло Микитин, Юсиф Олійник, Григорій Прокопенко, Франко Цимбалістий, Михайло Онисчук, Семен Тіцький, Микола Мотлюк, Дмитро Мадей, Михайло Андрух, а Дмитро Сень \$6; по \$3: Михайло Баран, Микола Маруцак, Теодор Бодак \$3.08; по \$2: Василь Дубик, Іля Кошур, Юсиф Матушак, Михайло Цебрій, Пилип Васильовський, Дмитро Забіяк, Василь Сидорик, Алберт Панькевич, Михайло Солтис, Микола Іванішин, Григорій Матвій, Семен Пилипак, Микола Водзянський, Михайло Гутьман, Дмитро Гутьман, Іван Сенів, Іван Брийовський, Семен Мекенко; по \$1: Марко Шиян Микола Николішин, Ізидор Левтух, Василь Горін, Антін Марцінковський, Іван Процик, Анна Кучкуда, Стефан Генсьорський, Григорій Кравець, Дмитро Купьо, Анна Олексій, Юсиф Чайковський, Марія Брилевська, Михайло Рошко, Стефан Тимень, Михайло Микитин, Мартин Сипко, Петро Іванків, Микола Козак, Михайло Гузд, Олекса Любас, Петро Лучків. Разом \$198.08.

Тов. Вільна Україна, від. 139 У. Н. Союзу \$5; члени від. 139 У. Н. Союзу по \$1: Дмитро Кошіль, Петро Фекалюк, Антін Вовчук, Кирило Кокура, Евстахій Бартошак, Іван Чайка, Михайло Болахівський, Іван Ларсон, Дмитро Волошин. — Разом \$14.

Уряд Дому Відділів У. Н. Союзу складає ширю подяку всім, що зложили коляду.

Тарас Шпікула, предс.; Григорій Дацьків, кас.

КОЖНИЙ СВДОМІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Н. Давискиба.

АЛЕЖ МИ ГОЛОДНІ.—Капраль Джан Месіва в Порт Честеру, Нью Йорк, пробує перекопати голондних італійців, щоб вони не вибирали останків їжі з військових смітарок. Американські вояки коло Касіна дарували голондним італійцям чисті останки.

БОСТОН, МАСС.

Бондова кампанія.

У нашій громаді переводиться кампанія за закупно военних бондів Українським Центральним Комітетом з повним успіхом. На 20. лютого відбулася на цю ціль збори в салі української православної церкви і тоді закуплено бондів на суму понад \$10,000. Однинці, що підтримують диктаторську заграничну систему відмовилися від участі й кампанії, бо вони признають себе за диктаторів і не признають праці Українського Конгресового Комітету. Бондова кампанія продовжується і надіємося дістати ще раз тільки до кінця праці. У кампанії беруть участь: Інж. Андрій Прухницький з дружиною, о. В. Каськів, Ярослав Довганчук, Н. Давискиба і многи громадянки: Анна Шедлівська та Стефанія Давискиба. Тому, що ця акція ведена з доручення Українського Конгресового Комітету, проситься всіх українських громадян приспінити її успішне закінчення, а громадян із стейту Месечусетс прошу подати мені кількість закуплених бондів в їхніх громадах та на яку суму, щоб я міг подати вислід праці з цілого стейту для вжитку Конгресового Комітету.

ПОЛЬСЬКІ КОЛЬОНІСТИ МУСИТІМУТЬ ВЕРТАТИ ДОДОМУ.

ЛОНДОН, (ОНА). — Орган Союзу Польських Патріотів „Вольна Польска“ напечатув статтю, в якій говориться, що коли скінчиться війна і будуть встановлені польсько-советські границі, то польський уряд повинен старатися дати змогу повернути до краю всім тим полякам, що находяться за кордоном. Газета пише, що це буде відноситися не тільки до тих поляків, що їх вигнали теперішні окупанти Польщі, але і до тих, що осілися на білоруських, литовських й українських землях.

Польські кола в Лондоні е той думки, що це відноситься до польських кольоністів, яких уряд поселив на східних землях.

ВИБИВАЮТЬ РОЗБИТИХ ЯПОНЦІВ В БУРМІ.

НЮ ДЕЛІ. — Бритійські війська винищують останки

японської армії, розбитої в західній Бурмі. Одну групу недобитків заскочено в джунглях, і вона здалася без бою. Інші ставили опір і їх треба було перебити.

Останні обчислення подають число японців, вбитих там від 4. до 29. лютого, на 4,500, а число ранених на 8,000.

ПРОДАМ СВОЮ 720-АКРОВУ ФАРМУ

зі всім тім, що я маю на ній. Інтересуючих прошу писати до мене так:

JOHN CHRUSZCH, BELFIELD, N. DAK.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕННЯ ПИСАНКО

Фарба в порошку зі старого краю

Десять (10) красок: червона ясна, червона темна, жовта, помаранчева, зелена ясна, зелена темна, синя, чорна. Ціна за 10 красок \$1.50. Використовувати і Кістка до писання 25 ц. Крайній шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ. „Христос Воскрес“ в формі книжечки з віршами, ціна за дозвіл 50 ц., 50 карток \$1.75, 100 карток \$3.00. **ЗЕЛЕНЕ ЛИСТЯ** до розбиення папероних квіток, трос коштує \$1.50. **ЛАДАН** (Кадило), для церковного ужитку, фунт \$1.00 з пересилкою.

Хто ще не має **СТІННОГО КАЛЕНДАРЯ:** українські свята і пости, зазначені червоно, ціна 30 ц. з пересилкою; можна прислати поштою марки. Замовлення посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR 170 E. 4th St., New York, N. Y.

ДАРОМ

ВИШЛЕМО КОЖНОМУ ЗБРАЗОК (SAMPLE) КАРПАТСЬКОГО ЧАЮ

з найлішого гірського злля, на недомагання жолудка, печіники і лирок. Велика пачка коштує 50¢.

● **ГРУДНЕ ЗІЛЛЯ,** природне средство прищорчуєть там, що терлять на апертий кашель, біль горла і залуху. Пачка коштує 50¢.

● **ЗІЛЛЯ НА БОЛОЧІ НОГИ.** Дуже помічне. Як бою уважати, надруковано на баксі. Велика пачка 50¢.

● **МІШАНИ КОРИННЯ,** на нестераність, брак апетиту, корчі. Добре також на заплах до горілки. Пачка 50¢.

Маємо всіякі лічильні злля, джест, цвіт, кору, ягоди, корінь, ладан, живицю і т. д.

Замовлення посилайте на адресу: **UKRAINIAN BAZAAR** 170 E. 4th St., New York, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров. ● Аналіз крові для подружого салодства. ● Гемороїди й желмки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

Офісові години: денно від 10 до 7:30. В неділю від 11 до 1:30. Жінки-доктор до обслудти. X & Флюроскоп.—Екзамінація \$2.00

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН

І вище ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ, АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME

433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна 383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

заряджує погребями по ціні так близькій як \$150. ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Refined funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320. ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y. Tel.: MEtro 8-6577

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

З КОВЕРТАМИ І ГАРНИМИ ВІРШАМИ в українській мові, 5 центів кожна.

Замовляйте картки тепер, поки ще є добрий вибір. Вишліть моні-ордер, або марки сьогодні і будьте певні, що будете мати прекрасні картки на Великдень. Належитість треба залучити разом з замовленням. (На С. О. D. не вислаємо).

“SVOBODA”, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Вишліть мені _____ карток за що залучаю \$ _____

Імя _____ Адреса _____ Місто _____ Стейт _____

ТАРЗАН, ч. 931. Неосвоенный.

Переможений лев признав Джад-Бал-Джу своїм переможцем.

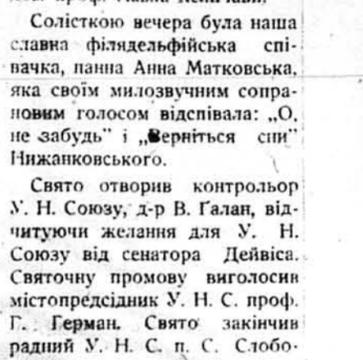
І тепер Тарзан пілішов ніжно, аби попробувати заприятитися зо звірем.

Джад-Бал-Джа загартотів грізливо, остерігаючи другого льва не чіпати чоловіка.

Але інстинктова ненависть кровожадного звіра до людини була засильна, і лев скочив до Тарзана.

Солодкою вечера була наша славна філядефійська співачка, панна Анна Матковська, яка своїм милозвучним сопрановим голосом відспівала: „О, не забудь“ і „Вернись спи“ Нижанковського.

Свято отворив контрольор У. Н. Союзу, д-р В. Галап, відчитуючи желання для У. Н. Союзу від сенатора Дейвіса. Святочну промову виголосив містопресідник У. Н. С. проф. Г. Герман. Свято закінчив радий У. Н. С. п. С. Слободзян.